

511701

Seat No. _____

M. J. S. Examination

April / May – 2003

Communication & Development

Time : 2 Hours]

[Total Marks :

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ “ ‘વિકાસ’ એ બહુપરિમાણીય પ્રક્રિયા છે.” – વિધાનની યથાર્થતા ચર્ચો અને વિકાસ પ્રક્રિયાના વિવિધ માપદંડો જણાવો.

અથવા

- ૧ માનવ-વિકાસ એટલે શું ? – સમજાવો. માનવ-વિકાસ અંગેના ગાંધીજીના ખ્યાલો અંગેના તમારા સ્વતંત્ર વિચારો જણાવો.

- ૨ વિકાસ-પ્રત્યાયન અંગે પરંપરાગત માધ્યમોની ભૂમિકા સમજાવો અને ‘આદર્શ ગામ’ અંગેના વિવિધ માપદંડો વર્ણવો.

અથવા

- ૨ “માહિતી અધિકારનો પ્રત્યક્ષ સંબંધ વિકાસલક્ષી મુદ્દાઓ સાથે છે.” – ઉદાહરણ સહિત ચર્ચો.

- ૩ નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

- (૧) ભારતનું સૌથી વધુ વિકસિત રાજ્ય
(૨) ગરીબી
(૩) તરસ્કું ગુજરાત
(૪) વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 “Development is a multidimensional process’. – Justify the statement and explain the parameters of development process.

OR

- 1 What is human development ? – Explain. Explain your independent thoughts about *Gandhiji's* views on human development.
- 2 Explain the role of traditional media for developmental communication and describe various parameters of "Ideal village".

OR

- 2 "Right to information is directly related with developmental issues". – Discuss with examples.
 - 3 Write notes on : (any two)
 - (1) The most developed state of India
 - (2) Poverty
 - (3) Thirsty Gujarat
 - (4) Extension activities.
-